

УДК 331.101.3 (0432)

Р.Г. Сухомлин, студент

Національний авіаційний університет, Київ

ОСОБЛИВОСТІ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ В ОРГАНІЗАЦІЯХ З РІЗНИМИ КОРПОРАТИВНИМИ КУЛЬТУРАМИ

На сучасному етапі Україна лише починає розвиватись у площині управлінської діяльності. Органи державної влади реформуються і набирають потрібного змісту. Проте існує безліч проблем, пов'язаних з їх функціонуванням. І найголовніша – людський фактор. Люди – основа будь-якої організації, тому саме дане питання потребує детального вивчення. Вміння керівників вмотивувати персонал – помітний крок до раціонального використання ресурсів організації та забезпечення ефективної діяльності останньої.

На сьогоднішній день отримала поширення типологія, згідно якої існує чотири типи організаційних культур, це – ієрархічна, кланова, ринкова та адхократична (Камерон К., Куїнн Р.). Згідно з їх характеристиками, кожній соціокультурі відповідає свій підхід до мотивації праці персоналу. Виходячи з опрацьованого нами теоретичного матеріалу за даною тематикою, можемо відмітити наступне.

Для ієрархічної культури є ближчим адміністративний підхід, точніше адміністративно-організаційний (основні представники – А.Файоль, М.Вебер), з його чітко визначеними межами праці та обов'язками працівників.

Для кланової соціокультури ближчим є соціологічний підхід до мотивації праці, а точніше школа людських відносин, як його складова (представники Е.Мейо, Р.Оуен). Тобто характерна відсутність чіткої ієрархії, орієнтованість працівників один на одного, керівники, спрямовані на задоволення потреб персоналу. Для даної соціокультури також підходить теорія У. Оучі, в якій персонал – це основне в організації.

Соціологічний підхід до мотивації праці також близький і адхократичній культурі, в якій команда і взаємодія в ній – база для хороших результатів. З основними принципами адхократії перекикається і розроблена Д.Макгрегором теорія, основна увага в якій приділяється створенню умов персоналу для прояву ініціативи та винахідливості.

Психологічний підхід до мотивації праці може лежати в основі будь-якої соціокультури, особливо теорія змісту мотивації (А.Маслоу, Ф.Герцберг). Інше ж відгалуження школи поведінкових наук психологічного підходу, процесна теорія мотивації, більше перекикається з соціокультурою так званого ринкового типу. Адже, згідно основних положень даної теорії, всі зусилля і прагнення працівників спрямовані на досягнення поставлених цілей (теорія Е.Локка); саме досягнення останніх впливає на задоволеність роботою та на мотивацію подальших досягнень.

На нашу думку, мотивація праці – це актуальна проблема сучасної психології, тому в подальших дослідженнях нам хотілось би зайнятись детальнішим аналізом існуючих теорій мотивації в контексті ієрархічної організаційної культури.